

Scheldeboorden Linkeroever

Verslag: werkgroep met handelaars en organisaties

21 september 2026

Verslag werkgroep met handelaars en organisaties

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Eerste participatieronde	4
Tweede participatieronde	6
Slot	14

Inleiding

Wat?

Op **21 september 2026** vond van **17u tot 19u** een werkgroep plaats met **handelaars en organisaties** gevestigd op **Linkeroever, zone Midden**. We verzamelden een **tiental deelnemers in zaal Image (dakappartement van de Woonhaven)**, met een goede verdeling tussen handelaars en vertegenwoordigers van zeescouts. Oorspronkelijk was er gepland dat de werkgroep zou starten om 16u30, maar doordat de locatie moeilijker te vinden was voor de deelnemers, zijn we pas om 17u kunnen starten. Dit maakte dat we participatieronde 2 met de dialoogtafels een half uur hebben moeten inkorten, wat ook de kwaliteit van de gesprekken verminderde. Hier zullen we in toekomstige werkgroepen op letten en zeker voldoende tijd voor dialoog voorzien.

Wie?

Namens Stad Antwerpen waren Evelyn Adriaensen en Kim Durwael aanwezig. Eva De Meersman en Zita Van Den Bosch van Bureau Bas Smets lichtten het plan toe. De procesbegeleiding was in handen van Anouk De Meulemeester van Billie Bonkers. Zij had haar collega Lore Van Parijs en stagiair Nemias Jaspers bij om notitie te nemen.

Hoe?

De werkgroep begon plenair met een icebreaker én een mindset-oefening; we vroegen de deelnemers wat zij nu al dachten te weten over het project. Daarmee wilden we de deelnemers doen nadenken over welke info ze al gelezen, gehoord of via via te weten waren gekomen. En welke info nu ook juist was en welke gewoonweg niet klopte. Daarna werd er een uitleg over het project in het algemeen gegeven en werd het eerste conceptontwerp door Bureau Bas Smets uiteengezet.

Vervolgens lanceerden we via Mentimeter een eerste participatieronde. We keken hoe men na het verkrijgen van alle info ten opzichte van het project stond aan de hand van een sentimentpeiling en welke gevoelens men had aan de hand van een woordwolk.

Daarna werden de deelnemers opgesplitst in twee groepen, om elk in een dialoogtafel in gesprek te gaan met elkaar over de noden en opmerkingen vanuit hun specifieke standpunten. Dit gesprek werd geïnitieerd via stellingen die op voorhand waren opgemaakt door Billie Bonkers, in samenwerking met stad Antwerpen. Deze stellingen waren ingedeeld in drie thema's die in het conceptontwerp centraal staan: ontmoeting, verbinding en natuur.

Elke groep of dialoogtafel werd begeleid door één medewerker van stad Antwerpen, één medewerker van Bureau Bas Smets. Van Billie Bonkers was er een moderator aanwezig die de avond in goede banen leidde en twee communicatiemedewerkers die nota namen tijdens de dialoogtafels. In het midden tussen de twee tafels lag er een uitgeprinte versie van het plan in A3 formaat ter referentie, zodat men alle elementen ook in detail kon bekijken.

Eerste participatieronde

Icebreaker

Om de groep even laten stil te staan bij hun aannames over het project op voorhand, hebben we hen de vraag voorgelegd “Wat denk je al te weten over het project in zone Midden?”. Hieruit kwamen een aantal grappige reacties, maar toch ook inzichten die letterlijk uit het landschapsontwerp kwamen, wat aangaf dat men zich had ingelezen in het project. Enkele elementen die benoemd waren, bleken niet te kloppen en dit werd al heel kort zo benoemd door het projectteam, met de belofte hier tijdens de uitleg over het conceptplan verder op in te gaan.

Eerste bevraging via Mentimeter

Na de inhoudelijke info over het conceptplan en de contextschets van stad Antwerpen, bevroegen we de deelnemers via een Mentimeter-bevraging. We kozen voor Mentimeter omdat we dan ook live de resultaten van de bevraging konden tonen aan de deelnemers, wat voor een fijne interactie zorgde.

In een eerste vraag gingen we na hoe de deelnemers de thema's in het conceptontwerp rangschikten qua belang voor hen vanuit hun rol als handelaars of organisaties. Hieruit maakten we op dat ‘verbinding’ meer prioritair was voor hen dan het thema ‘ontspanning’, waar ook handel en economie onder viel.

Figuur 1: screenshot van de Mentimeter rond een rangschikking van de verschillende thema's op basis van belang, vanuit het standpunt van handelaar/organisatie.

Het leek ons ook interessant om hun visie als bewoners of gebruikers van het gebied te bevragen, hieruit kwam een ander resultaat: het thema ‘natuur’ prijkte hier op de tweede plaats en ‘ontspanning’ verschoof naar beneden.

Figuur 2: screenshot van de Mentimeter rond een rangschikking van de verschillende thema's op basis van belang, vanuit het standpunt van bewoner.

Na deze prioriteringsvragen, wilden we ook dieper gaan en nagaan welke emoties er al leefden of welke woorden er intuïtief naar boven kwamen. Deze sentimentpeiling toonde aan dat de deelnemers na het verkrijgen van de inhoudelijke toelichting een mengeling van meer duidelijkheid over bepaalde punten, maar ook blijvende onzekerheid voelden over andere punten. Over het algemeen was er wel een zekere nieuwsgierigheid naar de volgende stappen.

Figuur 3: screenshot van de Mentimeter van de woordwolk rond de vraag 'Wat brengt deze eerste informatie over het project bij jou naar boven?'.

Tweede participatieronde

Na een korte pauze, waarin men vooral het prachtige zicht over Linkeroever vanuit de 25e verdieping bewonderde, gingen we verder met een tweede, meer diepgaande participatieronde.

Het overkoepelende kader - de thema's en stellingen

Bureau Bas Smets heeft het conceptontwerp opgemaakt rond drie centrale thema's. Deze werden ook al naar de burgers gecommuniceerd in de infobrochure over zone midden en werden hier hergebruikt om herkenbaarheid te creëren en om als een overkoepelend kader te dienen voor de werkgroep. Per thema werden er ook op voorhand een aantal stellingen opgemaakt die als gespreksstarters moesten dienen aan de dialoogtafels:

Thema ontspanning

Het Masterplan voorziet een duidelijk kader voor ontspanning in de Scheldeboorden. Hieronder vallen ook handel, zoals de markt, en de bestaande organisaties zoals de zeescouts. De stellingen die hier als leidraad dienen zijn:

1. Er is meer nood aan horeca rond het Frederik van Eedenplein (speeltuinen, terrassen,...).
2. De heraanleg van het Frederik van Eedenplein zal de wekelijkse markt nieuw leven inblazen (dankzij de luifel, extra ingang naar de metro, meer groen rond de markt,...).
3. **Extra stelling:** De publieke ruimte heeft ... nog nodig om aantrekkelijk te zijn.
4. **Extra stelling:** Bredere voetpaden geven de kans op meer/betere terrassen.

Thema verbinding

Verbinding in de toekomstige Scheldeboorden is voorzien in het Masterplan volgens het STOP-principe. Dit zal dus bepalen hoe klanten en bezoekers de handelszaken en organisaties zullen bereiken en hoe de buurt kan heropleven tot een bruisende evenknie van de Rechteroever. Stellingen die we hier bespreken zijn:

1. Klanten en bezoekers zullen ons gemakkelijker kunnen bereiken zonder de wagen (via de bushub, parkeerhubs; meer wandel-en fietspaden, het Veer weer dichterbij,...)
2. De aangepaste verkeersmaatregelen en parkeeropties maken het logisch en eenvoudig om ons te bereiken voor zij die toch met de auto komen (kinderen afzetten aan de zeescouts etc.).
3. De verkeerssituatie op en rond het Frederik van Eedenplein zal veiliger worden (ononderbroken looplijnen, minder gevaarlijke punten,...).
4. **Extra stelling:** De concentratie van het openbaar vervoer aan het begin van de Gloriantlaan, maakt deze meer aantrekkelijk voor shopping.

Thema natuur

Het Masterplan voorziet een volledige hertekening van het Frederik van Eedenplein, dat zal worden omgevormd naar een groen park, aansluitend op de Boeienweide en Scheldeboorden. Dit heeft natuurlijk een gevolg voor de aanpalende handelszaken en organisaties. De stellingen die we hier gebruiken zijn:

1. De nieuwe herinrichting van het Frederik van Eedenplein is een meerwaarde voor mijn zaak of organisatie/de economische aantrekkelijkheid van Linkeroever.
2. De maatregelen om de natuur te vrijwaren (zoals de uitbreiding van de slikken en schorren in de Scheldeboorden en de verhoging van de dijk) zijn een meerwaarde voor onze beleving (voornamelijk voor organisaties).

Algemene inzichten uit de dialoogtafels

De inzichten uit de twee dialoogtafels overlappen sterk op een aantal onderwerpen: sanitair en gender, afval, speelruimte, water en parkeren. Beide tafels kwamen in de praktijk uit bij dezelfde vraag: **voor wie is dit plein en wie eigent het zich toe?**

Horeca, speelruimte en bereikbaarheid werden telkens vanuit die bril bekeken. Daarnaast liep het **beheer van het plein** als een tweede rode draad door beide gesprekken: sanitair, afval, verlichting en handhaving. Een aantrekkelijk plein trekt meer volk, en de deelnemers vragen dat het ontwerp en het beheer daar vanaf het begin op afgestemd zijn. De handelaars willen daarbij als partner meegenomen worden, zeker bij evenementen.

Bespreking van de thema's en stellingen aan beide tafels

Ontmoeting, horeca en speelruimte

Er is meer ruimte voor ontmoeting nodig

Tafel 2 besprak de stelling "er is meer nood aan horeca rond het Frederik van Eedenplein" en kantelde die. Volgens de tafel is er niet zozeer nood aan méér horeca, maar aan **meer plekken waar mensen elkaar tegenkomen**. Horeca is daar één invulling van. Speelruimte en informele verblijfsplekken zijn de andere.

Een deelnemer ziet **puur commercieel geen nood aan meer horeca**. Wel stelt hij vast dat op Linkeroever zaak na zaak verdwijnt en dat openingsuren inkrimpen, maar tegelijk kwamen er honderden kleine, compacte woonunits bij in de buurt. Idealiter komen er geen vijf koffiebars naast elkaar, **wel zaken die elkaar versterken**. Meer horeca komt er volgens hem vanzelf als het plein aantrekkelijk wordt.

De link met het water en het klimaat

Aan tafel 1 kwam de vraag of er **horecazonen kunnen komen die in verbinding staan met het water**. De deelnemers vonden dat een heel interessante piste.

Kwaliteit van de verblijfsruimte was het volgende onderwerp aan tafel 2. De ligging van de terrassen ten opzichte van de zon werd benadrukt. Het voetpad ligt aan de zonkant, terrassen schuiven mee met de zon en mensen zitten ook bij min vijf graden nog buiten als ze in de zon tegen een gevel zitten. **Hoogzomer is niet per se de beste periode. Bij 36 graden wordt het een hitte-eiland. Bij die temperaturen willen mensen aan het water zitten, onder bomen, met wat wind. Het voorjaar, wanneer de lentezon door de kale bomenrij valt, is commercieel het aangenaamst.**

Open spelaanleiding voor kinderen en jongeren

Daarnaast bracht de Zeescouts de kinderen in het gesprek. Op zondag zijn er enkele honderden kinderen op de basis, in leeftijdsgroepen vanaf ongeveer 6 jaar. Wie ouder is dan 12 à 13 kijkt uit naar het Sint-Annabos, waarvan intussen weinig overblijft. **Speelaanleiding op het plein, zeker iets met water, zou die groep terughalen.** De natuur die nu voorzien is, leent zich niet om kampen te bouwen of te sjoeren.

Ook aan tafel 1 kwam dit aan bod: **de deelnemers zien een mooie kans om natuur en ontspanning te combineren, en vragen om daarbij de uitdaging aan te gaan.** Een idee is een soort wandelroute voor kinderen, eventueel met een informatief element. Een uitbater mist nu een invulling voor het groene pleintje naast de Chalo bar. Daar mag vandaag weinig, maar de uitbater zou er graag een speels element plaatsen: een kunstig, kleurrijk klauterelement dat typisch is voor Linkeroever en op meerdere plaatsen in het gebied terugkomt. De horecadienst van Stad Antwerpen had de uitbater aangeraden het idee via deze werkgroep of via de burgerbegroting kenbaar te maken. Het pleintje blijkt openbaar domein te zijn en kan eventueel opgenomen worden in het project. De uitbater heeft een volledig moodboard aangemaakt met inspirerende voorbeelden.

Concrete ideeën rond speelruimte, van beide tafels:

- **Een klooiruimte:** een ruwere plek waar kinderen mogen sjoeren, kampen bouwen en rommelen. Uitdrukkelijk niet te afgewerkt, niet alles in inox en rubbertegels
- **Speelaanleidingen in natuurlijke materialen** zoals boomstammen, aansluitend bij het water van Linkeroever. Referentie: de aanpak op Nieuw-Zuid.
- **Een kunstig, herkenbaar klauterelement** dat typisch is voor Linkeroever en op meerdere plaatsen terugkomt.
- **Volumes in de ruimte die geen expliciet speeltoestel zijn** maar wel de verbeelding prikkelen.
- Geen skatepark of pumptrack. Er ligt al een skatepark op Linkeroever. De voorkeur neigde eerder naar **een informele plek met betekenis voor de buurt** dan naar een bovenlokale skatevoorziening die volk van veel verder aantrekt.
- iets met **water als speelelement**
- **Aandacht voor gender in publieke (sport)ruimte.** Op verschillende plaatsen op Linkeroever zie je nauwelijks meisjes spelen en sanitair is vooral voor mannen voorzien in de openbare ruimte.

Plek voor de buurt en toe-eigening

Dit thema kwam aan tafel 2 aan bod. De Zeescouts legden een probleem op tafel: de scoutingcultuur is breed ingebed, maar ze zien heel weinig instroom van jongeren met een migratieachtergrond en vinden moeilijk een kanaal om hen te bereiken. **Hun vraag aan het ontwerp: is er een buurthuis of een zaal met buurtfunctie voorzien?** Een plek die een jongerenorganisatie kan gebruiken en waar een jongere zelf de sleutel van heeft. De tafel erkende dat dat laatste een moeilijke oefening is.

In het weekend liggen er veel kleedjes in het gras van gezinnen die hun eigen uitstap organiseren. Verschillende gemeenschappen hebben elk hun eigen plek, de speeltuin voorbij de Zeescouts is daar een voorbeeld van. Zij draaiden de redenering om. In plaats van te wachten tot mensen naar de scouts komen, kunnen ze zelf een picknick op hun terrein organiseren: wij zijn de scouts, kom af.

Wat de ruimte daarvoor moet bieden:

- **Plekken die mensen zich kunnen toe-eigenen**, voor diverse groepen en voor bewoners uit de sociale woningbouw.
- **Picknicktafels**, zoals in Park Spoor Noord. Geen vaste barbecues, want die zorgen voor te veel overlast. Met alleen tafels vermijd je ook dat mensen wegwerpbarbecues in het gras zetten.
- **Drinkwaterfonteinen**, zeker bij sportvoorzieningen en op looproutes.

Sociale veiligheid, overlast en beheer

Openbaar sanitair

Er zijn nu geen openbare toiletten, en bezoekers lopen daarom de handelszaken binnen. De uitbaters voelen zich overstelpt, zeker omdat de toiletten vaak in slechte staat worden achtergelaten. Ze vragen om openbaar sanitair, en om daarbij ook **uitdrukkelijk aan meisjes en vrouwen te denken** en niet alleen aan voorzieningen voor jongens en mannen.

Sociale controle en groen

Een deelnemer wees erop dat het plein vandaag open is en dat je alles van ver kan zien. **Waar groen bijkomt, vermindert die overzichtelijkheid en neemt volgens de deelnemer het risico toe dat groepjes jongeren er blijven rondhangen en dat criminaliteit toeneemt.** Een uitbater stopte eerder met een terras met banken en tafels, omdat er vooral mensen kwamen zitten die geen klant waren en elders drank gingen halen. De uitbaters vragen om bij het ontwerp rekening te houden met sociale controle.

Verlichting

Betere verlichting op donkere hoeken kan volgens de tafel heel veel doen tegen onveiligheid. Een uitbater ziet 's nachts rond half twee geregeld een groepje van een tiental jongeren op het plein. De zaak laat zelf lichten en televisie aan om leven op straat te brengen. Een **verlicht centraal fietspad** door het plein kan de sociale controle versterken.

Vandalisme

De zorg voor vandalisme leeft, zeker bij nieuwe speelelementen. De tafel stelde voor om ervan uit te gaan dat dit probleem op termijn opgelost raakt, en **het ontwerp vooral te richten op plekken waar mensen zich goed voelen en die ze effectief gebruiken.**

Sorteerstraten

In zone midden liggen vier à vijf sorteerstraten. Ze zijn populair bij mensen die met de auto komen, terwijl het de bedoeling is dat buurtbewoners er te voet naartoe gaan. **Antwoord aan tafel: de sorteerstraten blijven in principe behouden, waar nodig worden ze verplaatst, met aandacht voor een goede spreiding** zodat ze zoveel mogelijk mensen bedienen. Als de vuilnisbakken vollopen, is er niet goed nagedacht over hoeveel afval de plek aankan. **Het aantal vuilnisbakken moet afgestemd zijn op piekmomenten.**

Bereikbaarheid en parkeren

Tafel 2 ging grotendeels akkoord met de stelling "klanten en bezoekers bereiken ons makkelijker zonder wagen", met één voorbehoud. **Veel klanten komen vandaag nog met de auto en dat blijft voorlopig zo, dus er moet plek voor blijven.** Het effect komt pas op lange termijn, wanneer alles aangelegd is. Het staat of valt volgens de tafel met de frequentie van tram en park-and-ride en met fietspaden die aangenaam aangelegd zijn.

Parkeren

Parkeren is voor de handelaars een belangrijk thema. De frituur heeft veel klanten die van verder komen, en klanten vechten nu al om een parkeerplaats. De bar van één van de deelnemers is open van 11 uur tot half twee 's nachts en ziet de huidige parking vaak volledig bezet. **Volgens de deelnemers parkeren veel dagjesmensen van buiten Antwerpen zo dicht mogelijk bij het centrum, onder meer omdat parkeren op Linkeroever gratis is.** De vraag kwam of een **ondergrondse parking** mogelijk is. Antwoord aan tafel: daar is vermoedelijk geen budget voor. Er is op het plan wel ruimte voorzien voor parkeren, maar niet één op één op dezelfde locatie als vandaag.

Stad en ontwerpers lichtten de visie toe. Het doel is meer mensen naar Linkeroever te trekken door de groene kwaliteit en de rust, niet door het gebied aantrekkelijk te maken voor de auto. Het gaat om zachte recreatie: bezoekers die met de fiets, het veer of te voet komen. **De deelnemers vonden een goed en aangepast parkeerbeleid belangrijk, omdat er anders minder mensen naar Linkeroever komen. Ook dagjestoeristen hebben volgens hen een aangepaste strategie nodig.**

De aansluiting veer en bushalte

De kernvraag: zie je die bushalte staan zodra je van het veer stapt? Het ontwerp mikt daarop met een welkomstplein, een soort toegangspoort zonder bomen in de zichtlijn, zodat je meteen ziet waar je naartoe moet. Het parkgevoel begint pas daarnaast. Ook moet er voldoende duidelijkheid zijn: je krijgt tegelijk pendelaars die weten waar ze naartoe gaan en toeristen die eerst moeten uitzoeken waar ze zijn. Die twee stromen worden best zacht ontdubbeld.

De helling naar het veer is voor deelnemers cruciaal. Mensen hebben moeite om aan het veer te geraken, ook met een elektrische fiets. De ontwerper bevestigde: maximaal 4 procent helling. De helling wordt daardoor langer, maar blijft toegankelijk voor iedereen, rolstoelgebruikers inbegrepen.

Nog open: of het veer aan het Steenplein blijft varen. Dat wordt onderzocht. Technisch is dat volgens de ontwerper nog niet uitgeklaard, maar het zou logischer zijn als alles op elkaar aansluit.

Toeristen en nieuwe bezoekers

Er zijn geregeld toeristen die niet weten dat er een boot vaart. De deelnemers vragen om na te denken vanuit wie hier voor het eerst komt, en de vervoersopties open en zichtbaar naast elkaar te tonen, zodat iemand kan kiezen in functie van de tijd die hij heeft en het weer. Bij regen neem je die boot niet.

Verkeersveiligheid en fietsverkeer

Fietspaden in en rond het Frederik van Eedenplein

Dit blok kwam aan tafel 2 op het einde en bleef kort. De winst die het ontwerp voorlegt: waar je vandaag twee tot drie zebrapaden moet nemen om over te steken, volstaat straks één oversteek. Ook de visuele verbinding over het plein wordt beter dan nu, waar er een parkeerstrook tussen ligt.

Doorgaand verkeer

Er was twijfel over doorgaand verkeer. Als de as rechter wordt, gaan auto's dan niet gewoon sneller doorrijden? Nu rijden sommige mensen bewust om via de lus tot aan Sint-Anneke, omdat ze dan zeker zijn dat ze er vlot doorkomen. Het duurt langer, maar je wint aan zekerheid.

Snelle fietsers

Fietssnelheden zijn het echte pijnpunt. Speed pedelecs uit het Waasland razen voorbij op hetzelfde pad waar ouders met kinderen fietsen en waar het schoolverkeer op aantakt. Voorstel vanuit de tafel: een aparte strook voor snel verkeer, gescheiden van het gewone fietsverkeer. De ontwerper wees op de grenzen daarvan. De fietspaden worden echt breed aangelegd, maar een fysieke scheiding werkt niet, want daar rijdt men gewoon overheen. **Het dijkpad is niet toegankelijk voor fietsers** en blijft dat, zodat je daar rustig kan wandelen. Conclusie van tafel 2: sommige dingen los je niet op in het ontwerp. Hoe iemand zich gedraagt, bepaalt de ontwerper niet. **Handhaving** werd meermaals genoemd als voorwaarde.

De Schelde en het water

Zicht op de Schelde

De Zeescouts noemden het uitzicht hun grootste troef. Hun basis kijkt uit op de rede van Antwerpen, en dat charmeert mensen. Ze vroegen of er op het plein ook zulke **zitplekken** komen. Het ontwerp voorziet om de 150 meter een bank op de dijk, een zachte vertrapping naar de dijk met getrapte zitplekken, en specifieke uitkijkpunten, waaronder een balkonachtige plek waar je bijna boven het water staat.

Getijdenverschillen

Een pad heel dicht bij het water dat bij hoogwater mag onderlopen, naar het voorbeeld van Fietsen door het Water in Bokrijk. De ontwerper wees op het getijverschil van bijna 6 meter en op de slikken, maar noteerde het als input voor het onderzoek. Iemand vertelde ook over mensen die bij laagwater dierenschedels en andere vondsten uit de Schelde halen: strandjuttten aan de Schelde.

Verbinding met het water

De uitbater van een fietscafé fietst geregeld van Gent langs de Schelde, maar merkt dat de verbinding met het water ergens ter hoogte van Kruibeke wegvalt. De vraag is of die route langs het water kan worden doorgetrokken tot aan de voetgangerstunnel. De deelnemers vroegen ook hoe de ontwerpers het water dichterbij willen brengen. Antwoord aan tafel: de waterbalans moet neutraal blijven, dus je kan niet zomaar uitbreiden richting de rivier. In de toekomst zal je over de nieuwe sluis kunnen wandelen. Omdat die sluis twee deuren krijgt in plaats van één, kan je dan altijd in en uit. Rond de jachthaven komt een stuk park, dat voor een visuele verbinding met het water zorgt.

De boeienweide

Een deelnemer merkte op dat de huidige boeien er verwaarloosd bij liggen en vroeg om degelijke boeien op de boeienweide.

Evenementen en lokale ondernemers

Dit thema kwam vooral aan tafel 1 aan bod. Bij grote evenementen, zoals de Antwerp 10 Miles, wordt volgens een uitbater alles zo afgesloten dat zijn bar niet bereikbaar is. Zelfs zijn medewerkers raken moeilijk tot aan de zaak. Bezoekers kunnen er dan vaak alleen terecht om naar het toilet te gaan. Ook de premetro wordt op de drukste momenten afgesloten, bij het begin en het einde van het evenement. **De uitbaters willen meer betrokken worden bij grote evenementen. Ze willen een steentje bijdragen, maar ook de vruchten plukken.** Tegelijk verschilt de impact per zaak: voor de frituur pakt een evenement vaak gunstig uit, voor de bar ongunstig.

Vanuit het masterplan is vooral bekeken hoe een evenement kan doorgaan zonder de randen van het gebied volledig te blokkeren. Zo kunnen de zaken blijven functioneren terwijl een deel van het plein is afgesloten, en blijft de verbinding tussen premetro, voetgangerstunnel en bus altijd open. De organisatie van evenementen zelf valt buiten het ontwerp. **Suggestie aan tafel: de ondernemers kunnen samen een gesprek vragen met het beleid en met een evenementenmanager van de stad, om betere afspraken te maken voor de toekomst.**

Bestaande handelszaken en functies

Aan tafel 1 kwam **de vraag waar de frituur het best past in het nieuwe plan**. Wie betaalt een eventuele nieuwe accommodatie of een opfrissing: neemt de stad dat op zich? Een van de opties is het bestaande kraam te verplaatsen. Ook een krantenkiosk, de frituur of een bloemenverkoper kunnen een plaats krijgen bij de luifel. Er waren ook vragen over de mogelijkheid om een foodtruck te plaatsen. De deelnemers vinden het belangrijk dat het plan toekomstbestendig is. Op de vraag of het honderd procent zeker is dat er in het nieuwe plan nog plaats is voor de frituur, antwoordde de stad: ja, dat is voorzien.

Openstaande vragen na deze werkgroep

Er blijven een aantal vragen openstaan na deze werkgroep, waar in het ontwerp rekening mee kan gehouden worden:

- Blijft het veer aan het Steenplein varen, en hoe sluit dat aan op de bushub?
- Is een laagwaterpad langs de slikken haalbaar, gegeven het getijverschil van bijna 6 meter?
- Komt er een buurthuis of zaal met buurtfunctie in of naast het plan?
- Wie draagt de kosten van een nieuwe of opgefriste accommodatie voor de frituur, en waar komt die precies?
- Is een foodtruck mogelijk, en waar?
- Wat is de impact van de luifel op het zicht?
- Welke invulling is mogelijk op het groene pleintje naast de bar, en loopt dat via het ontwerp of via de burgerbegroting?
- Hoe kunnen handelaars en organisaties structureel betrokken worden bij de organisatie van grote evenementen?

Slot

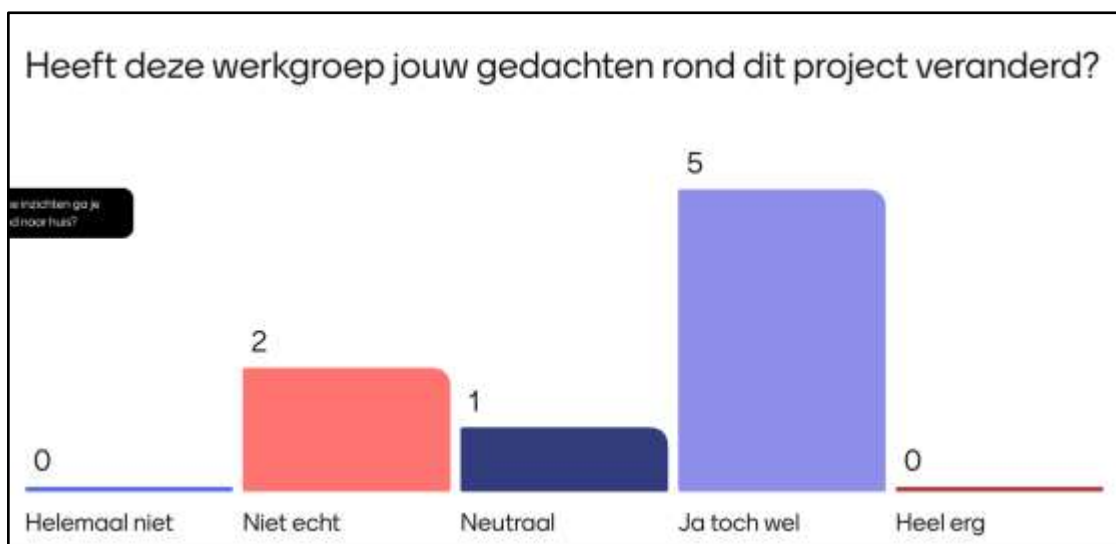
Om de werkgroep af te sluiten, legden we weer een aantal vragen voor aan de deelnemers via Mentimeter. Hiermee wilden we polsen naar hun visie ten opzichte van het project na de werkgroep.

We noteerden vooral dat het participatief element in het proces geapprecieerd werd door de aanwezigen, dat er een algemeen gevoel van opluchting bestond na het verkrijgen van alle info over het conceptplan door de duidelijkheid die men kreeg rond situaties die de eigen handelszaak of organisatie aangingen. Inhoudelijk werd het plan ook positief onthaald en gaf men vooral aan dat het dichterbij brengen van het water (de Schelde) en het groen een meerwaarde zal zijn voor de buurt.

Figuur 4: screenshot van de Mentimeter rond de vraag “Met welke inzichten ga je vanavond naar huis?”.

Daarna peilden we of de inzichten uit de werkgroep hun visie en gedachten ten opzichte van het project hadden veranderd. Hierop stemden de meeste deelnemers van wel. Twee mensen waren niet helemaal overtuigd en gaven aan dat hun gedachten grotendeels ongewijzigd bleven.

Figuur 5: screenshot van de Mentimeter rond de vraag “Heeft deze werkgroep jouw gedachten rond dit project veranderd?”.

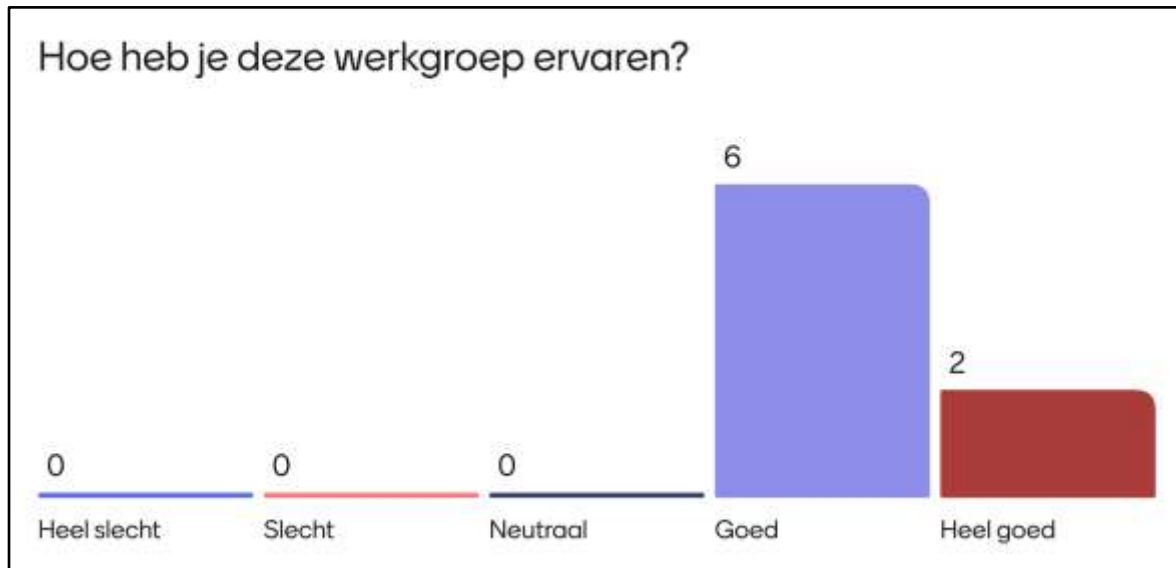
We vroegen ons ook af wat er tijdens het vervolgtraject beter kon, als we nog een werkgroep voor handelaars en organisaties zouden organiseren. Hieruit kwam de feedback rond het gebrek aan tijd om dieper met elkaar in gesprek te gaan, wat we al vermoedden omdat we met een half uur vertraging aan de werkgroep begonnen waren. Maar ook de terechte opmerking dat de tien mensen aanwezig geen representatieve groep waren van alle handelaars en organisaties uit zone Midden, en dat we volgende keer zeker beroep mochten doen op het netwerk van de aanwezige handelaars en organisaties om de uitnodiging breder

te verspreiden. Ook een meer heldere duiding van de verwachtingen op voorhand zou beter geweest zijn, volgens één van de deelnemers.

Figuur 6: screenshot van de Mentimeter rond de vraag "Wat kan er volgende keer beter?".

Als laatste vroegen we aan de deelnemers hoe ze de werkgroep hadden ervaren en dan kregen we toch enkel positieve reacties. We hebben dan ook gekaderd dat er zeker een vervolg zal komen voor de doelgroep handelaars en organisaties in het voorjaar van 2027, waarin we hen weer zouden uitnodigen voor een werkgroep of andere vorm van participatie.

Figuur 7: screenshot van de Mentimeter rond de vraag "Hoe heb je deze werkgroep ervaren?".